

TACHTIG JAAR GENOOTSCHAP

Op 27 november 1910 werd op initiatief van Rector P. Jos Cremers het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg opgericht. De stichtingsvergadering vond plaats in het Oranjehotel te Sittard. De hoofdzetel van het Genootschap kwam echter al spoedig terecht in Maastricht, in die tijd ook niet verwonderlijk omdat daar een jaar later door de oprichters een Natuurhistorisch museum werd gevestigd.

Op de vergadering werd bewust gekozen voor een provinciaal gerichte vereniging. Niet zoals men thans zou verwachten met het argument dat de provincie Limburg een uitzonderlijke positie inneemt in den lande wat betreft geologie, flora en fauna, maar met de motivatie dat de Limburgsche bevolking een zo afwijkend karakter bezat ten opzichte van de rest van het land dat anders gevreesd moest worden dat de ledentoeleef zou stagneren. Op zowel de locatiekeuze als op de ledenaanstelling wil ik zo dadelijk nog terugkomen.

Dat het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg in de loop der jaren uitgroeide tot een bloeiende vereniging met uiteraard vele ups en downs is uitvoerig in dit blad beschreven bij gelegenheid van het vijfenzeventig jarig bestaan van de vereniging. Dat de vereniging een aparte plaats inneemt in Nederland staat echter buiten kijf. Wie thans in de wereld van natuuronderzoek en natuurbescherming de naam Genootschap hoort weet precies wat er bedoeld wordt en dat terwijl er toch vele genootschappen in ons land zijn opgericht en vervolgens ook weer zijn verdwenen. De naam Genootschap staat er nog steeds en ook de destijds geformuleerde doelstellingen staan nog steeds onveranderd overeind. Voorwaar dus een naam, ook al lijkt hij wat oudbakken, om trots op te zijn. Een naam met historie, een naam met inhoud eraan gegeven door de vele actieve en ondersteunende leden door de jaren heen. Kortom een hommage aan de leden van het eerste uur en aan de activisten van de latere jaren.

Hetzelfde kan gezegd worden van ons verenigingsblad. Bij de naam Maandblad weet iedere natuurminnende Nederlander wat er bedoeld wordt. En hoeveel maandbladen zijn er niet in ons land? Door een tomeloze inzet van elkaar opvolgende redacties staat er nog steeds een kwalitatief hoogstaand natuurhistorisch gericht blad dat in zijn provinciale gerichtheid zijn evenknie niet kent. Een blad waar andere provincies jaloers op zijn, een positie die het Limburgs provinciaal bestuur inmiddels, niet op zijn laatst door haar financiële ondersteuning, volledig onderkend.

Een jubileum geeft aanleiding om terug te blikken. Een actieve vereniging kijkt echter graag vooruit. Zo ook het Genootschap. De succesformule van het eerste uur is inmiddels achterhaald. Het ledenbestand bestaat zeker niet uit Limburgers alleen. Veel instituten en onderzoekers buiten onze provincie waarderen het Genootschapswerk en zijn lid geworden. Daarmee aantonend het nationaal belang van natuuronderzoek en publicaties die in de loop der jaren door het Genootschap zijn voortgebracht. Leek het er even op dat we met een Zuidlimburgs Genootschap te maken hadden, thans zijn de activiteiten dankzij het werk van vooral de Studiegroepen gespreid over de gehele provincie.

Dit wordt recentelijk ook weerspiegeld in de samenstelling van het bestuur. Bestuursvergaderingen vinden niet meer plaats te Maastricht (hoewel we ons museum maar moeilijk kunnen missen en ook nooit zullen opgeven), maar in Roermond, zoals het hoort, centraal in de provincie. Noord- en Midden-Limburg hangen daarmee niet meer aan de laatste mem. Maar hoe zit het met West-Limburg? Ons nieuwe Belgische bestuurslid ziet een braakliggend terrein. De overige bestuursleden denken mee over de grens. Limburg hoort tenslotte niet op bij de Maas. In de toekomst streven bestuur en redactie naar een versteviging van de contacten met onze Belgische vrienden, waarvan velen al de aansluiting met het Genootschap gevonden hebben.

Het eigenaardige Limburgse karakter is blijkbaar gemeen goed geworden of heeft een Nederlands tintje (lintje) gekregen. Misschien krijgen we na de volgende tachtig jaar wel een Belgische medaille.